

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 191 (XXXV) — Nr. 941

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 18 octombrie 2023

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI	
962. — Hotărâre pentru reprobarea Notei de fundamentare privind necesitatea și oportunitatea efectuării cheltuielilor aferente proiectului de investiții „Modernizarea a 55 de locomotive electrice destinate remorcării trenurilor de călători, conversia a 20 locomotive diesel hidraulice de manevră în locomotive electrice cu acumulatori și modernizarea a 139 vagoane de călători”	2–6
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
114. — Ordin al inspectorului de stat șef al Inspecției de Stat pentru Controlul Cazanelor, Recipientelor sub Presiune și Instalațiilor de Ridicat privind abrogarea Ordinului inspectorului de stat șef al Inspecției de Stat pentru Controlul Cazanelor, Recipientelor sub Presiune și Instalațiilor de Ridicat nr. 163/2012 pentru aprobarea Metodologiei privind prelungirea autorizării de funcționare și modificarea termenelor scadente pentru realizarea verificărilor tehnice periodice	6
1.850. — Ordin al ministrului transporturilor și infrastructurii pentru modificarea și completarea anexei la Ordinul ministrului transporturilor nr. 1.532/2017 privind aprobarea Schemei de ajutor de stat pentru realizarea de investiții în infrastructura portuară și în infrastructura locală intermodală/multimodală, aferentă Programului operațional Infrastructură mare (POIM 2014—2020), axa prioritară 1, obiectivul specific 1.3 — Creșterea gradului de utilizare a căilor navigabile și a porturilor situate pe rețeaua TEN-T centrală, și axa prioritară 2 — Dezvoltarea unui sistem de transport multimodal, de calitate, durabil și eficient, obiectivul specific 2.4 — Creșterea volumului de mărfuri tranzitate prin terminale intermodale și porturi	7–8
3.036. — Ordin al ministrului culturii privind schimbarea categoriei din m — monument în a — ansamblu a monumentului istoric clasat în Lista monumentelor istorice cu denumirea <i>Fabrica de Spirt</i> , situat în municipiul Rădăuți, județul Suceava, clasarea ca monumente istorice în cadrul lui a unor componente și declararea parțială a acestuia	8–9
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
Decizia nr. 53 din 18 septembrie 2023 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept)	10–16

HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

pentru re aprobarea Notei de fundamentare privind necesitatea și oportunitatea efectuării cheltuielilor aferente proiectului de investiții „Modernizarea a 55 de locomotive electrice destinate remorcării trenurilor de călători, conversia a 20 locomotive diesel hidraulice de manevră în locomotive electrice cu acumulatori și modernizarea a 139 vagoane de călători”

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, și al art. 42 alin. (2) din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — Se re aprobă Nota de fundamentare privind necesitatea și oportunitatea efectuării cheltuielilor aferente proiectului de investiții „Modernizarea a 55 de locomotive electrice destinate remorcării trenurilor de călători, conversia a 20 locomotive diesel hidraulice de manevră în locomotive electrice cu acumulatori și modernizarea a 139 vagoane de călători”, prevăzută în anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

Art. 2. — Finanțarea proiectului de investiții prevăzut la art. 1 se realizează din fonduri externe nerambursabile, prin Planul

național de redresare și reziliență, „Componenta 4 — Transport sustenabil” și de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii, în limita sumelor aprobate anual cu această destinație, conform programelor de investiții publice aprobate potrivit legii.

Art. 3. — Ministerul Transporturilor și Infrastructurii, prin Autoritatea pentru Reformă Feroviară, răspunde de modul de utilizare a sumei prevăzute în anexă, în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

PRIM-MINISTRU
ION-MARCEL CIOLACU

Contrasemnează:
Viceprim-ministru,
Marian Neacșu

Ministrul transporturilor și infrastructurii,
Sorin-Mihai Grindeanu
Ministrul investițiilor și proiectelor europene,
Adrian Căciu
p. Ministrul finanțelor,
Carmen Moraru,
secretar de stat

București, 12 octombrie 2023.
Nr. 962.

ANEXĂ

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

privind necesitatea și oportunitatea efectuării cheltuielilor aferente proiectului de investiții „Modernizarea a 55 de locomotive electrice destinate remorcării trenurilor de călători, conversia a 20 locomotive diesel hidraulice de manevră în locomotive electrice cu acumulatori și modernizarea a 139 vagoane de călători”

Scopul obiectivului de investiții „Modernizarea a 55 de locomotive electrice destinate remorcării trenurilor de călători, conversia a 20 locomotive diesel hidraulice de manevră în locomotive electrice cu acumulatori și modernizarea a 139 vagoane de călători”, ce aparțin operatorilor de transport feroviar de călători și sunt prevăzute a fi finanțate din PNRR, ce are la bază Studiul de fezabilitate nr. 22/266 din 8.06.2022 privind realizarea unor investiții în parcul de locomotive și vagoane din România, aferente liniilor electrificate, în vederea reducerii poluării, creșterii eficienței, accesibilității și gradului de digitalizare a transportului feroviar de călători, este de a îmbunătăți calitatea serviciilor, de a spori siguranța serviciilor de transport pentru călători și de a sprijini operatorii de transport feroviar public de călători.

Materialul rulant modernizat de către fiecare operator feroviar de călători, având calitatea de beneficiar care îndeplinește condițiile de eligibilitate stabilite de către Ministerul

Transporturilor și Infrastructurii — Direcția generală proiecte europene transport (DGPET) și are un contract de servicii publice cu Autoritatea pentru Reformă Feroviară, va fi utilizat în cadrul contractelor de servicii publice pe care le implementează, potrivit prevederilor Regulamentului (CE) nr. 1.370/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 octombrie 2007 privind serviciile publice de transport feroviar și rutier de călători și de abrogare a Regulamentelor (CEE) nr. 119/69 și nr. 1.107/70 ale Consiliului, astfel cum a fost modificat și completat prin Regulamentul (UE) 2016/2.338 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 decembrie 2016.

Contextul actual care justifică modernizarea de material rulant — locomotive și vagoane, destinate transportului feroviar public de călători, se regăsește menționat în:

a) „Studiul de fezabilitate” privind posibilitățile de reducere a poluării în transportul feroviar de călători, intitulat „Ruta Verde”,

elaborat de Ministerul Transporturilor și Infrastructurii — Direcția generală strategie în anul 2021, document ce a fost aprobat de Guvernul României și Comisia Europeană în cadrul documentelor-suport aferente Programului național de redresare și reziliență;

b) Programul național de redresare și reziliență (PNRR) — „Componenta 4 — Transport sustenabil”, aprobat la data de 27 septembrie 2021 de Comisia Europeană;

c) Studiul de fezabilitate nr. 22/266 din 7.06.2022 privind realizarea unor investiții în parcul de locomotive și vagoane din România, aferente liniilor electrificate, în vederea reducerii poluării, creșterii eficienței, accesibilității și gradului de digitalizare a transportului feroviar de călători.

În cadrul Planului național de redresare și reziliență — pilonul I, obiectivul „Componentei C4 — Transport sustenabil” este de a spori sustenabilitatea sectorului transporturilor din România prin sprijinirea tranziției verzi și digitale a sectorului, respectiv de a dezvolta o infrastructură de transport durabilă și ecologică, cu standarde de siguranță adecvate, care să contribuie la finalizarea rețelelor transeuropene de transport (TEN-T) și la descongestionarea nodurilor urbane, stimulând în același timp tranziția către un transport sustenabil la nivel național, fiind vizate acțiuni orientate către dezvoltarea de măsuri „*environmental friendly*”.

Totodată, se are în vedere continuarea obiectivelor strategice europene și românești în ceea ce privește dezvoltarea rețelei transeuropene de transport feroviar și creșterea sustenabilă a economiei europene, proiecte de îmbunătățire a calendarului trenurilor, prin introducerea unor obiective previzibile și servicii de înaltă frecvență sprijinite de existența unei flote de material rulant care respectă cel puțin dispozițiile standardelor tehnice de interoperabilitate (STI), standardelor tehnice internaționale și europene relevante (ISO și EN) și altor standarde tehnice naționale aplicabile (SRs).

Componenta de transport a Planului național de redresare și reziliență include două reforme și patru investiții, modernizarea de material rulant destinat exclusiv transportului de călători fiind cea de-a doua investiție aprobată.

Situația materialului rulant care a determinat includerea investiției în PNRR, în rezumat se prezintă astfel:

— vârsta medie a materialului rulant este de 30 de ani;

— parcul de vagoane al operatorului de transport cu capital de stat, Societatea Națională de Transport Feroviar de Călători „C.F.R. Călători” — S.A., însumează 2.280 de unități cu o vechime medie de 30 de ani, cu mențiunea că peste 770 de unități sunt mai vechi de 20 de ani, iar peste 220 de unități sunt mai vechi de 40 de ani. Parcul activ de vagoane al societății este de aproximativ 840, insuficient pentru o operare fără riscuri a rutelor cuprinse în mersul trenurilor, respectiv a obligației de serviciu public;

— parcul de locomotive al Societății Naționale de Transport Feroviar de Călători „C.F.R. Călători” — S.A. este de peste 1.080 de unități, din care parcul activ însumează numai circa 440 de unități. Vârsta medie a parcului de locomotive inventariat se prezintă astfel: locomotive electrice 38 de ani, locomotive diesel 44 de ani, iar automotoare 49 de ani. Cele mai noi locomotive au fost livrate în perioada 2009—2011.

Actuala flotă de material rulant deținută de toți operatorii de servicii de transport feroviar public de călători din România, cu capital de stat sau privat, a depășit deja sau este pe cale să

depășească ciclul său de viață. Din acest motiv există riscul ca până în 2023 să nu mai existe o flotă de material rulant disponibilă pentru îndeplinirea obligațiilor minime de serviciu public.

Cea mai mare parte a materialului rulant existent în România nu are nivelul de calitate cerut de obligațiile de serviciu public. Tehnologiile utilizate sunt depășite. În consecință, materialul rulant nu îndeplinește standardele de calitate necesare pentru punerea în aplicare a CSP, care solicită, prin urmare, înlocuirea acestuia.

Achizițiile privind modernizarea materialului rulant, prevăzute a fi finanțate din PNRR, sunt următoarele:

a) modernizare locomotive electrice apte pentru viteza de 160 km/h și tractare de trenuri de până la 16 vagoane — 55 de bucăți;

b) modernizare locomotive diesel hidraulice de manevră — 20 de bucăți;

c) modernizare vagoane clasă — 109 bucăți;

d) modernizare vagoane speciale (vagoane de dormit, cușetă, restaurant) — 30 de bucăți.

„Modernizarea a 55 de locomotive electrice destinate remorcării trenurilor de călători, conversia a 20 locomotive diesel hidraulice de manevră în locomotive electrice cu acumulatori și modernizarea a 139 vagoane de călători”, în baza Studiului de fezabilitate nr. 22/266 din 7.06.2022 privind realizarea unor investiții în parcul de locomotive și vagoane din România, aferente liniilor electrificate, în vederea reducerii poluării, creșterii eficienței, accesibilității și gradului de digitalizare a transportului feroviar de călători, anterior menționat, a fost avizată favorabil de Consiliul tehnico-economic al Ministerului Transporturilor și Infrastructurii cu Avizul nr. 144/153 din data de 22.09.2022.

În Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1053 din 31 octombrie 2022 a fost publicată Hotărârea Guvernului nr. 1.317/2022 pentru aprobarea Notei de fundamentare privind necesitatea și oportunitatea efectuării cheltuielilor aferente proiectului de investiții „Modernizarea a 55 de locomotive electrice destinate remorcării trenurilor de călători, conversia a 20 locomotive diesel hidraulice de manevră în locomotive electrice cu acumulatori și modernizarea a 139 vagoane de călători”.

Valoarea totală a cheltuielilor de investiții, aprobată în condițiile anterior menționate, este de 1.037.173 mii lei, inclusiv TVA, din care:

— 388.278 mii lei cu TVA, valoarea totală pentru modernizarea celor 55 de locomotive electrice destinate remorcării trenurilor de călători;

— 58.830 mii lei cu TVA, valoarea totală pentru conversia celor 20 de locomotive diesel hidraulice de manevră pentru trenuri de călători în locomotive electrice cu acumulatori plug-in;

— 448.873 mii lei cu TVA, valoarea totală pentru modernizarea a 109 vagoane de clasă pentru trenurile InterCity, InterRegio și Regio;

— 141.192 mii lei cu TVA, valoarea totală pentru modernizarea a 30 de vagoane de dormit, tip cușetă, vagoane de restaurant și bistro.

Autoritatea pentru Reformă Feroviară — A.R.F. are calitatea de beneficiar direct atât în cadrul Planului național de redresare și reziliență (PNRR) al României pentru perioada de programare 2021—2027, pentru fondurile alocate sectorului de transport

feroviar, cât și în cadrul altor programe de finanțare europeană nerambursabilă (PT 2021—2027), pentru fondurile alocate sectorului de transport feroviar, în sensul creșterii mobilității pe rețeaua feroviară TEN-T centrală și nu numai, pentru dezvoltarea unui sistem de transport multimodal, de calitate, durabil și eficient, creșterea sustenabilității și calității transportului feroviar din România, pentru perioada de programare 2021—2027, prin dezvoltarea și reabilitarea unor sisteme feroviare complete de înaltă calitate și interoperabilitate și promovarea măsurilor de reducere a zgomotului.

După aprobarea indicatorilor tehnico-economici prin Hotărârea Guvernului nr. 1.317/2022, Societatea Națională de Transport Feroviar de Călători „C.F.R. Călători” — S.A. a efectuat o serie de consultări de piață.

Având în vedere situația actuală a proiectului de investiții „Modernizarea a 55 de locomotive electrice destinate remorcării trenurilor de călători, conversia a 20 locomotive diesel hidraulice de manevră în locomotive electrice cu acumulatori și modernizarea a 139 vagoane de călători”, faptul că soluția tehnică nu a suferit modificări față de Studiul de fezabilitate nr. 22/266 din 7.06.2022 ce a făcut obiectul Avizului CTE-MTI nr. 144/153 din 22.09.2022 și faptul că indicatorii tehnico-economici aprobați prin Hotărârea Guvernului nr. 1.317/2022 au fost calculați pe baza costurilor estimative pentru modernizarea de locomotive și reînnoirea de vagoane din Planul național de redresare și reziliență din anul 2021, exprimate în euro, a fost necesară o actualizare a acestor indicatori.

Valorile actualizate sunt necesare pentru fazele următoare de implementare, și anume:

- semnarea contractelor de finanțare pentru fonduri europene nerambursabile;
- semnarea contractelor de achiziție publică cu ofertanții declarați câștigători;
- începerea execuției și supervizarea activităților de implementare.

În condițiile anterior menționate, pentru modernizarea a 55 de locomotive electrice destinate remorcării trenurilor de călători, conversia a 20 de locomotive diesel hidraulice de manevră în locomotive electrice cu acumulatori și modernizarea a 139 de vagoane de călători este necesară alocarea sumei totale de 2.074.921 mii lei cu TVA, după cum urmează:

— pentru modernizarea a 55 de locomotive electrice apte pentru viteza de 160 km/h și tractare de trenuri de până la 16 vagoane este necesară suma de 1.099.449 mii lei cu TVA (conform rapoartelor de consultare a pieței nr. DA4/2/350 din 3.03.2023, nr. DA4/2/349 din 3.03.2023 și nr. DA4/2/348 din 3.03.2023);

— pentru conversia a 20 de locomotive diesel hidraulice de manevră pentru trenuri de călători în locomotive electrice cu acumulatori plug-in este necesară suma totală de 131.881 mii lei cu TVA;

— pentru modernizarea a 139 de vagoane (30 de vagoane de dormit, tip cușetă, vagoane de restaurant și bistro și 109 vagoane de clasă pentru trenurile InterCity, InterRegio și Regio) este necesară suma de 843.591 mii lei cu TVA (conform raportului de consultare a pieței nr. DA 4/7/351 din 3.03.2023).

A fost obținut Avizul Consiliului tehnico-economic al Ministerului Transporturilor și Infrastructurii nr. 88/97 din 3.05.2023 pentru re aprobarea Notei de fundamentare —

Actualizare indicatori tehnico-economici aferenți proiectului de investiții: „Modernizarea a 55 de locomotive electrice destinate remorcării trenurilor de călători, conversia a 20 locomotive diesel hidraulice de manevră în locomotive electrice cu acumulatori și modernizarea a 139 vagoane de călători”, ulterior notei de fundamentare aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1.317/2022. Datele din nota de fundamentare au fost actualizate, conform anexei la documentul de avizare anterior menționat, cu caracteristicile principale și indicatorii tehnico-economici ai proiectului de investiții „Modernizarea a 55 de locomotive electrice destinate remorcării trenurilor de călători, conversia a 20 locomotive diesel hidraulice de manevră în locomotive electrice cu acumulatori și modernizarea a 139 vagoane de călători”.

Modernizarea de material rulant pentru transportul feroviar public de călători va avea un impact semnificativ asupra nivelului calității serviciilor oferite, siguranței călătorilor și îmbunătățirii condițiilor de mediu, precum și asupra costurilor și beneficiilor economice ale transportului feroviar de călători.

Înlocuirea parcului de material rulant utilizat în transportul feroviar public de călători din România are în vedere modernizarea de material rulant propriu al operatorilor de transport feroviar, care să asigure călătorilor condiții optime de efectuare a călătoriilor pe rețeaua feroviară națională, atât din punctul de vedere al confortului, cât și din punctul de vedere al sporirii mobilității, prin introducerea unor noi oferte de servicii care să țină cont de dinamica pieței transportului feroviar public de călători din România și, împreună cu dezvoltarea și modernizarea infrastructurii feroviare de transport, să contribuie în mod semnificativ atât la creșterea economică, cât și la creșterea calității vieții.

Noile oferte de servicii de transport feroviar public de călători, dezvoltate pe baza materialului rulant modernizat cu ajutorul Autorității pentru Reformă Feroviară, vor avea în vedere atât sporirea mobilității în jurul marilor centre socioeconomice ale țării, cât și realizarea unor conexiuni rapide între unitățile administrativ-teritoriale importante ale țării.

Modernizarea locomotivelor și vagoanelor de călători pe rețeaua feroviară din România vizează creșterea eficienței modului de exploatare a serviciilor de transport feroviar de călători, reducerea poluării și creșterea confortului pe o serie de rute de pe rețeaua feroviară publică electrificată.

Investiția în modernizarea de locomotive și vagoane va avea ca efect atât sporirea mobilității în jurul marilor centre socioeconomice ale țării, cât și realizarea unor conexiuni rapide între unitățile administrativ-teritoriale importante ale țării.

Principalele beneficii economice care sunt avute în vedere după modernizarea de locomotive și vagoane sunt următoarele:

- economii de timp de călătorie pentru publicul călător;
- reducerea costurilor de operare ale vehiculului și economii pentru publicul călător datorită transferului modal;
- reducerea costurilor de întreținere și economii pentru operatorii de transport feroviar de călători;
- reducerea numărului de accidente rutiere rezultate în urma transportului de persoane;
- reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.

INDICATORI TEHNICO-ECONOMICI**ai proiectului de investiții „Modernizarea a 55 de locomotive electrice destinate remorcării trenurilor de călători, conversia a 20 locomotive diesel hidraulice de manevră în locomotive electrice cu acumulatori și modernizarea a 139 vagoane de călători”
Actualizare indicatori tehnico-economici****Titular:** Ministerul Transporturilor și Infrastructurii**Beneficiar:** Autoritatea pentru Reformă Feroviară**Amplasament:** bd. Dinicu Golescu nr. 38, sectorul 1, București**Indicatori tehnico-economici:**

— Valoarea totală a proiectului de investiții, inclusiv TVA	mii lei	2.074.921
(curs Inforeuro noiembrie 2022 BNR; 1 euro = 4,9189 lei), din care:		
— valoare totală modernizare locomotive electrice destinate remorcării trenurilor de călători, inclusiv TVA	mii lei	1.099.449
— valoare totală modernizare locomotive de manevră pentru trenurile de călători, inclusiv TVA	mii lei	131.881
— valoare totală modernizare vagoane clasă, inclusiv TVA	mii lei	668.583
— valoare totală modernizare vagoane speciale (de dormit, cușetă, restaurant), inclusiv TVA	mii lei	175.008
— Capacități:		
○ modernizare locomotive electrice	buc.	55
○ modernizare locomotive de manevră pentru trenurile de călători	buc.	20
○ modernizare vagoane clasă	buc.	109
○ modernizare vagoane speciale (de dormit, cușetă, restaurant)	buc.	30
A. Valoarea proiectului de investiții, inclusiv TVA	mii lei	2.074.921
(curs Inforeuro noiembrie 2022 BNR; 1 euro = 4,9189 lei),		
— Eșalonarea investiției		
— Anul I	mii lei	607.235
— Anul II	mii lei	527.197
— Anul III	mii lei	620.840
— Anul IV	mii lei	319.649
— Capacități:		
○ modernizare locomotive electrice	buc.	55
○ modernizare locomotive de manevră pentru trenurile de călători	buc.	20
○ modernizare vagoane clasă	buc.	109
○ modernizare vagoane speciale (de dormit, cușetă, restaurant)	buc.	30
— Durata de execuție proiect de investiții	luni	42
din care:		
A.1. Valoare totală modernizare locomotive electrice destinate remorcării trenurilor de călători, inclusiv TVA	mii lei	1.099.449
— Eșalonarea investiției		
— Anul I	mii lei	322.295
— Anul II	mii lei	279.328
— Anul III	mii lei	329.599
— Anul IV	mii lei	168.227
— Capacități:		
○ Modernizare locomotive electrice destinate remorcării trenurilor de călători	buc.	55
— Durata de execuție proiect modernizare locomotive electrice	luni	42
A.2. Valoare totală modernizare locomotive de manevră pentru trenurile de călători, inclusiv TVA	mii lei	131.881
— Eșalonarea investiției		
— Anul I	mii lei	38.523
— Anul II	mii lei	33.511
— Anul III	mii lei	39.375
— Anul IV	mii lei	20.472

— Capacități:

○ Conversia de locomotive diesel hidraulice de manevră pentru trenuri de călători în locomotive cu acumulatori plug-in	buc.	20
--	------	----

— Durata de execuție proiect Conversia de locomotive diesel hidraulice de manevră pentru trenuri de călători în locomotive cu acumulatori plug-in	luni	42
---	------	----

A.3. Valoare totală modernizarea a 139 de vagoane (30 de vagoane de dormit, tip cușetă, vagoane de restaurant și bistro și 109 vagoane de clasă pentru trenurile InterCity, InterRegio și Regio), inclusiv TVA	mii lei	843.591
---	---------	---------

— Eșalonarea investiției

— Anul I	mii lei	246.417
----------	---------	---------

— Anul II	mii lei	214.358
-----------	---------	---------

— Anul III	mii lei	251.866
------------	---------	---------

— Anul IV	mii lei	130.950
-----------	---------	---------

— Capacități:

— Modernizarea a 139 de vagoane:

○ vagoane de dormit, tip cușetă, vagoane de restaurant și bistro	buc.	30
--	------	----

○ vagoane de clasă pentru trenurile InterCity, InterRegio și Regio	buc.	109
--	------	-----

— Durata de execuție proiect Modernizarea a 139 de vagoane (30 de vagoane de dormit, tip cușetă, vagoane de restaurant și bistro și 109 vagoane de clasă pentru trenurile InterCity, InterRegio și Regio)	luni	42
---	------	----

Finanțarea investiției

Finanțarea proiectului de investiții se realizează din fonduri externe nerambursabile, prin Planul național de redresare și reziliență, „Componenta 4 — Transport sustenabil” și de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii, în limita sumelor aprobate anual cu această destinație, conform programelor de investiții publice aprobate potrivit legii.

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

INSPECȚIA DE STAT PENTRU CONTROLUL CAZANELOR, RECIPIENTELOR SUB PRESIUNE ȘI INSTALAȚIILOR
DE RIDICAT

ORDIN

privind abrogarea Ordinului inspectorului de stat șef al Inspecției de Stat pentru Controlul Cazanelor, Recipientelor sub Presiune și Instalațiilor de Ridicat nr. 163/2012 pentru aprobarea Metodologiei privind prelungirea autorizării de funcționare și modificarea termenelor scadente pentru realizarea verificărilor tehnice periodice

Având în vedere Referatul nr. 10.845 din 26.09.2023, emis de către Direcția inspecție, supraveghere a pieței și reglementare,

în aplicarea Hotărârii Guvernului nr. 1.340/2001 privind organizarea și funcționarea Inspecției de Stat pentru Controlul Cazanelor, Recipientelor sub Presiune și Instalațiilor de Ridicat, cu modificările și completările ulterioare,

inspectorul de stat șef al Inspecției de Stat pentru Controlul Cazanelor, Recipientelor sub Presiune și Instalațiilor de Ridicat emite următorul ordin:

Art. 1. — La data intrării în vigoare a prezentului ordin, Ordinul inspectorului de stat șef al Inspecției de Stat pentru Controlul Cazanelor, Recipientelor sub Presiune și Instalațiilor de Ridicat nr. 163/2012 pentru aprobarea Metodologiei privind prelungirea autorizării de funcționare și modificarea termenelor	scadente pentru realizarea verificărilor tehnice periodice, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 737 din 1 noiembrie 2012, se abrogă.
---	---

Art. 2. — Prezentul ordin intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Inspectorul de stat șef al Inspecției de Stat pentru Controlul Cazanelor,
Recipientelor sub Presiune și Instalațiilor de Ridicat,
Sorin-Marian Roman

București, 11 octombrie 2023.
Nr. 114.

MINISTERUL TRANSPORTURILOR ȘI INFRASTRUCTURII

ORDIN

pentru modificarea și completarea anexei la Ordinul ministrului transporturilor nr. 1.532/2017 privind aprobarea Schemei de ajutor de stat pentru realizarea de investiții în infrastructura portuară și în infrastructura locală intermodală/multimodală, aferentă Programului operațional Infrastructură mare (POIM 2014—2020), axa prioritară 1, obiectivul specific 1.3 — Creșterea gradului de utilizare a căilor navigabile și a porturilor situate pe rețeaua TEN-T centrală, și axa prioritară 2 — Dezvoltarea unui sistem de transport multimodal, de calitate, durabil și eficient, obiectivul specific 2.4 — Creșterea volumului de mărfuri tranzitate prin terminale intermodale și porturi

În conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) 2020/972 al Comisiei din 2 iulie 2020 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1.407/2013 în ceea ce privește prelungirea aplicării sale și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 651/2014 în ceea ce privește prelungirea aplicării sale și ajustările relevante,

având în vedere Referatul de aprobare nr. 35.291 din 3.01.2023,

în temeiul art. 9 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 370/2021 privind organizarea și funcționarea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul transporturilor și infrastructurii emite următorul ordin:

Art. I. — Anexa la Ordinul ministrului transporturilor nr. 1.532/2017 privind aprobarea Schemei de ajutor de stat pentru realizarea de investiții în infrastructura portuară și în infrastructura locală intermodală/multimodală, aferentă Programului operațional Infrastructură mare (POIM 2014—2020), axa prioritară 1, obiectivul specific 1.3 — Creșterea gradului de utilizare a căilor navigabile și a porturilor situate pe rețeaua TEN-T centrală, și axa prioritară 2 — Dezvoltarea unui sistem de transport multimodal, de calitate, durabil și eficient, obiectivul specific 2.4 — Creșterea volumului de mărfuri tranzitate prin terminale intermodale și porturi, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 844 din 25 octombrie 2017, cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 4 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 4. — Obiectivul prezentei scheme constă în acordarea de ajutoare de stat pentru realizarea de investiții în porturile maritime și interioare, precum și în terminalele intermodale/multimodale situate în alte locații decât în porturi, în vederea atingerii obiectivelor asumate de România în cadrul axelor prioritare 1 și 2 din cadrul Programului operațional Infrastructură mare 2014—2020, etapizate în cadrul priorității 7. Dezvoltarea transportului naval și multimodal, obiectivul specific (OS) 3.1 Dezvoltarea unei rețele TEN-T, reziliente la schimbările climatice, inteligente, sigure, durabile și intermodale din cadrul Programului transport 2021—2027.”

2. La articolul 14, după primul alineat, care devine alineatul (1), se introduce un nou alineat, alineatul (2), cu următorul cuprins:

„(2) Prin excepție de la alin. (1), pentru proiectele etapizate în cadrul axelor prioritare 1 și 2 din cadrul Programului operațional Infrastructură mare 2014—2020, în cadrul priorității 7. Dezvoltarea transportului naval și multimodal, obiectivul specific (OS) 3.1 Dezvoltarea unei rețele TEN-T, reziliente la schimbările climatice, inteligente, sigure, durabile și intermodale din cadrul Programului transport 2021—2027, plățile aferente ajutoarelor acordate în baza prezentei scheme se vor putea efectua până cel târziu la data de 31 decembrie 2025.”

3. La articolul 15, alineatele (1) și (3) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„Art. 15. — (1) Bugetul total estimat al schemei alocat pentru investițiile în infrastructura portuară este de 729.950.000 euro

(echivalent în lei) și reprezintă fonduri europene nerambursabile asigurate prin Fondul de coeziune POIM (228.015.000 euro), Fondul de coeziune PT (270.000.000 euro), prin Fondul european de dezvoltare regională POIM (192.442.500 euro) și fonduri de cofinanțare publică asigurate de la bugetul de stat/bugetul local (39.492.500 euro).

.....
(3) Derularea operațiunilor financiare determinate de utilizarea fondurilor prevăzute la alin. (1) se face în conformitate cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 40/2015 privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2014—2020, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 105/2016, cu modificările și completările ulterioare, și ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 133/2021 privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2021—2027 alocate României din Fondul european de dezvoltare regională, Fondul de coeziune, Fondul social european Plus, Fondul pentru o tranziție justă, aprobată cu modificări prin Legea nr. 231/2023, pentru proiectele etapizate.”

4. La articolul 17, alineatele (1) și (2) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„Art. 17. — (1) Bugetul total estimat al schemei alocat pentru investițiile în infrastructura locală intermodală/multimodală este de 10.000.000 euro (echivalent în lei) și reprezintă fonduri europene nerambursabile asigurate prin Fondul european de dezvoltare regională (9.800.000 euro) și fonduri de cofinanțare publică asigurate de la bugetul de stat/bugetul local (200.000 euro).

(2) Bugetul este defalcat pe ani astfel:

Anul	Defalcare pe ani (euro)
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0
2023	10.000.000
Total	10.000.000”

5. La articolul 22, după alineatul (3) se introduce un nou alineat, alineatul (4), cu următorul cuprins:

„(4) Pentru proiectele etapizate, condițiile de eligibilitate de la alin. (1) și (2) se cumulează cu cele specifice cuprinse în Ghidul solicitantului aferent priorității 7. Dezvoltarea transportului naval și multimodal, obiectivul specific 3.1 Dezvoltarea unei rețele TEN-T, reziliente la schimbările climatice, inteligente, sigure, durabile și intermodale din cadrul Programului transport 2021—2027.”

6. În tot cuprinsul ordinului, denumirea „Ministerul Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor (MTIC)” se

modifică și se înlocuiește cu denumirea „Ministerul Transporturilor și Infrastructurii”, sintagma „la adresa www.fonduri-ue.ro” se modifică și se înlocuiește cu sintagma „la adresa mfe.gov.ro”, iar sintagma „www.mt.gov.ro” se modifică și se înlocuiește cu sintagma „www.mt.ro”.

Art. II. — Direcția generală organism intermediar transport și Direcția generală programe europene transport vor duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. III. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul transporturilor și infrastructurii,
Sorin-Mihai Grindeanu

București, 10 octombrie 2023.
Nr. 1.850.

MINISTERUL CULTURII

ORDIN

privind schimbarea categoriei din m — monument în a — ansamblu a monumentului istoric clasat în Lista monumentelor istorice cu denumirea *Fabrica de Spirt*, situat în municipiul Rădăuți, județul Suceava, clasarea ca monumente istorice în cadrul lui a unor componente și declasarea parțială a acestuia

Având în vedere Referatul Direcției patrimoniul cultural nr. 7.597 (2022) din 17 mai 2023 de aprobare a proiectului Ordinului ministrului culturii privind schimbarea categoriei din m — monument în a — ansamblu a monumentului istoric clasat în Lista monumentelor istorice cu denumirea *Fabrica de Spirt*, situat în municipiul Rădăuți, județul Suceava, clasarea ca monumente istorice în cadrul lui a unor componente și declasarea parțială a acestuia,

în conformitate cu dispozițiile art. 19 coroborate cu cele ale art. 13 alin. (1) pct. 2 lit. a), art. 15 și ale art. 33 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul prevederilor art. 16 alin. (2) și ale art. 21 din Normele metodologice de clasare și inventariere a monumentelor istorice, aprobate prin Ordinul ministrului culturii și cultelor nr. 2.260/2008, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale prevederilor art. 11 alin. (1) și (4) din Hotărârea Guvernului nr. 90/2010 privind organizarea și funcționarea Ministerului Culturii, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul culturii emite următorul ordin:

Art. 1. — (1) Se schimbă categoria monumentului istoric clasat cu denumirea *Fabrica de Spirt*, situat în municipiul Rădăuți, județul Suceava, din m — monument în a — ansamblu; astfel, codul în Lista monumentelor istorice va apărea din „SV-II-m-B-05612” în „SV-II-a-B-05612”.

(2) La monumentul istoric *Fabrica de Spirt*, situat în municipiul Rădăuți, județul Suceava, adresa se modifică din „Calea Cernăuți 47” în „Calea Cernăuți 47, 47A”.

Art. 2. — (1) Se clasează șase componente ale ansamblului, situate la adresa poștală Calea Cernăuți 47, municipiul Rădăuți, județul Suceava, toate în categoria monument, II — arhitectură, grupa valorică B, după cum urmează:

a) Cod LMI: SV-II-m-B-05612.01, denumire: Clădire de birouri (Corp C2, în Cartea funciară nr. 30161 municipiul Rădăuți);

b) Cod LMI: SV-II-m-B-05612.02, denumire: Clădire industrială forță (Corp C1 parțial, între axul A până în ax C și din axul 3 până în ax 4, inclusiv cu zidurile situate pe aceste axe, în Cartea funciară nr. 30161 municipiul Rădăuți);

c) Cod LMI: SV-II-m-B-05612.03, denumire: Atelier mecanic (Corp C23, în Cartea funciară nr. 35523 municipiul Rădăuți);

d) Cod LMI: SV-II-m-B-05612.04, denumire: Uscător de cereale (Corp C19, parțial, între axul J până în ax L și din axul 2' până în ax 9", inclusiv cu zidurile situate pe aceste axe, în Cartea funciară nr. 35523 municipiul Rădăuți);

e) Cod LMI: SV-II-m-B-05612.05, denumire: Coș de fum (Corp C52, în Cartea funciară nr. 35522 municipiul Rădăuți);

f) Cod LMI: SV-II-m-B-05612.06, denumire: Clădire administrativă (Corp C30, în Cartea funciară nr. 35524 municipiul Rădăuți).

(2) Se declasează din Lista monumentelor istorice următoarele corpuri din cadrul monumentului istoric clasat cu denumirea *Fabrica de Spirt*, având cod LMI SV-II-a-B-05612, situat la adresa poștală Calea Cernăuți 47, 47A, municipiul Rădăuți, județul Suceava: nr. cadastral 30160: C1, C2; nr. cadastral 30161: C1 parțial [Axe 1—3, Axe A—D; fără partea clasată la alin. (2)], C3, C4, C5, C6; nr. cadastral 30650: C5, C6; nr. cadastral 31762: C1, C2; nr. cadastral 35501: C1, nr. cadastral

35504: C1; nr. cadastral 35506: C1, C2; nr. cadastral 35507: C1, C2; nr. cadastral 35522: C2, C4, C6, C8, C9, C10, C11, C12, C13, C16, C17, C18, C44, C47, C48, C49, C50, C51, C53, C54; nr. cadastral 35523: C19 parțial [Axe 1—19, Axe A—J; fără partea clasată la alin. (2)], C22; nr. cadastral 35524: C31, C32, C33, C34.

Art. 3. — Se menține regimul juridic de monument istoric pentru părțile din monumentului istoric *Fabrica de Spirt*, situat în municipiul Rădăuți, județul Suceava, aflate în prezent în cadrul altor imobile decât cele înscrise în cărțile funciare

nr. 30160, 30161, 30650, 31762, 35501, 35504, 35506, 35507, 35522, 35523, 35524, municipiul Rădăuți, chiar dacă acestea nu sunt nominalizate prin cod individual în cadrul ansamblului.

Art. 4. — Coordonatele punctelor de contur ale zonei de protecție a monumentelor istorice *Fabrica de Spirt* și a componentelor sale prevăzute la art. 2 alin. (1) sunt prezente în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 5. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul culturii,
Camelia Veronica Marcu,
secretar general

București, 22 mai 2023.
Nr. 3.036.

ANEXĂ

Zona de protecție a monumentului istoric *Fabrica de Spirt* și a componentelor indicate la art. 2 alin. (1) din ordin, situat în municipiul Rădăuți, județul Suceava

	X (nord)	Y (est)		X (nord)	Y (est)
1	705715.516	569338.021	26	705558.710	569636.503
2	705755.814	569349.542	27	705528.259	569656.102
3	705792.733	569357.575	28	705522.823	569659.365
4	705788.028	569397.108	29	705517.042	569660.838
5	705784.883	569435.889	30	705509.361	569661.902
6	705791.399	569448.889	31	705496.113	569663.016
7	705812.848	569474.055	32	705485.173	569663.649
8	705823.257	569482.282	33	705477.444	569608.910
9	705885.889	569515.934	34	705468.354	569561.030
10	705854.201	569574.796	35	705449.081	569503.433
11	705845.987	569581.109	36	705422.569	569450.166
12	705823.941	569591.119	37	705439.977	569441.339
13	705819.500	569593.136	38	705430.196	569422.048
14	705815.251	569599.934	39	705363.054	569453.599
15	705810.801	569611.852	40	705356.237	569438.340
16	705808.404	569622.348	41	705368.126	569432.934
17	705789.970	569641.093	42	705359.238	569415.163
18	705777.131	569656.960	43	705403.878	569396.114
19	705755.428	569676.548	44	705416.573	569390.696
20	705744.599	569683.070	45	705412.132	569366.040
21	705740.534	569683.775	46	705474.946	569361.881
22	705720.350	569686.659	47	705559.292	569352.994
23	705671.551	569690.026	48	705651.739	569343.705
24	705622.236	569690.852	49	705699.693	569338.844
25	705588.625	569618.767			

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 53

din 18 septembrie 2023

Dosar nr. 1.304/1/2023

Mariana Constantinescu	— vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului
Laura-Mihaela Ivanovici	— președintele Secției I civile
Valentina Vrabie	— pentru președintele Secției a II-a civile
Beatrice Ioana Nestor	— judecător la Secția I civilă
Mihai-Andrei Negoescu-Gândac	— judecător la Secția I civilă
Mariana Hortolomei	— judecător la Secția I civilă
Denisa Livia Bâldean	— judecător la Secția I civilă
Cristina Truțescu	— judecător la Secția I civilă
Mărioara Isailă	— judecător la Secția a II-a civilă
Adina Oana Surdu	— judecător la Secția a II-a civilă
Carmen Trănica Teau	— judecător la Secția a II-a civilă
Mirela Polițeanu	— judecător la Secția a II-a civilă
Roxana Popa	— judecător la Secția a II-a civilă

1. Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept competent să judece sesizarea ce formează obiectul Dosarului nr. 1.304/1/2023 este legal constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă și ale art. 35 alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, aprobat prin Hotărârea Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 20/2023 (*Regulamentul*).

2. Ședința este prezidată de doamna judecător Mariana Constantinescu, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

3. La ședința de judecată participă doamna Ileana Peligrad, magistrat-asistent, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 36 din Regulament.

4. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a luat în examinare sesizarea formulată de Tribunalul Specializat Mureș în vederea lămuririi următoarei probleme de drept:

„Modalitatea de interpretare a dispozițiilor art. 8 și 9 din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite prin raportare la dispozițiile art. 468 alin. (1) din Codul de procedură civilă referitor la termenul de apel aplicabil cererilor de apel care vizează acțiunile debitorilor având ca obiect (unic capăt de cerere) adaptarea contractului/reechilibrarea prestațiilor izvorâte din contractele de credit, respectiv: termenul de 7 zile prevăzut de actul normativ special sau termenul general de 30 de zile”.

5. Magistratul-asistent învederează că la dosarul cauzei au fost depuse raportul întocmit de judecătorii-raportori, ce a fost comunicat părților, conform dispozițiilor art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, și punct de vedere din partea intimaților.

6. Președintele completului, doamna judecător Mariana Constantinescu, constatând că nu mai sunt alte completări, chestiuni de invocat sau întrebări de formulat din partea membrilor completului, a declarat dezbaterile închise, iar completul de judecată a rămas în pronunțare.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, a constatat următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

7. Tribunalul Specializat Mureș, prin Încheierea de la 15 februarie 2023, a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în baza art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la chestiunea de drept anterior menționată.

8. Cauza a fost înregistrată pe rolul instanței supreme cu nr. 1.304/1/2023.

II. Normele de drept intern incidente

9. Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite, cu modificările și completările ulterioare, denumită în continuare *Legea nr. 77/2016*.

Art. 8. — (1) În situația în care creditorul nu se conformează dispozițiilor prevăzute de prezenta lege, debitorul poate cere instanței să pronunțe o hotărâre prin care să se constate stingerea obligațiilor născute din contractul de credit ipotecar și să se transmită dreptul de proprietate către creditor.

(2) Cererea se judecă cu celeritate, cu citarea părților, de către judecătoria în circumscripția căreia domiciliază debitorul.

(3) Până la soluționarea definitivă a cererii prevăzute la alin. (1) se menține suspendarea oricărei plăți către creditor, precum și a oricărei proceduri judiciare sau extrajudiciare demarate de creditor sau de persoane care se subrogă în drepturile acestuia împotriva debitorului.

(4) Acțiunea prevăzută de prezentul articol este scutită de plata taxei judiciare de timbru.

(5) Dreptul de a cere instanței să constate stingerea datoriei izvorâte din contractele de credit aparține și consumatorului care a fost supus unei executări silite a imobilului ipotecat, indiferent de titularul creanței, de stadiul în care se află ori de forma executării silite care se continuă contra debitorului. Se consideră că există impreviziune în cazul în care debitorul, care formulează notificare de dare în plată, a fost supus unei executări silite a imobilului ipotecat, dar este în continuare executat silit, prin poprire sau alte forme de executare silită, pentru datoria inițială și pentru accesoriile acesteia, neacoperite prin executarea silită a imobilului ipotecat. Dispozițiile art. 4 alin. (13) se aplică în mod corespunzător¹.

¹ Declarat parțial neconstituțional prin Decizia Curții Constituționale nr. 432/2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 905 din 21 septembrie 2021, prin care s-a admis excepția de neconstituționalitate și s-a constatat că dispozițiile art. 8 alin. (5) tezele a doua și a treia din Legea nr. 77/2016 sunt neconstituționale.

Art. 9. — Hotărârea pronunțată potrivit prevederilor art. 8 poate fi atacată cu apel, în termen de 7 zile de la comunicare.

10. Codul de procedură civilă

Art. 468. — (1) Termenul de apel este de 30 de zile de la comunicarea hotărârii, dacă legea nu dispune altfel. [...]

III. Expunerea succintă a procesului

11. Prin cererea înregistrată pe rolul Judecătoriei Târgu Mureș la 16 septembrie 2020, reclamantii A și B au solicitat în contradictoriu cu pârâta C instanței de judecată să dispună adaptarea contractului de credit pentru nevoi personale garantat cu ipotecă pentru persoane fizice din 30 iulie 2007, în sensul împărțirii pe viitor între părțile contractante, în mod egal, a riscului valutar, cu începere de la momentul înregistrării notificării până la momentul rambursării integrale a creditului.

12. În susținere s-a arătat că sunt îndeplinite cumulativ toate condițiile prevăzute la art. 4 din Legea nr. 77/2016, astfel cum a fost acesta modificat de Legea nr. 52/2020, printre care inclusiv cerința impreviziunii în varianta fluctuației cursului valutar pentru moneda C.H.F., care a înregistrat o creștere de 135,65% între momentul încheierii contractului (30 iulie 2007) și momentul formulării notificării (28 mai 2020).

13. Pârâta a depus întâmpinare, opunându-se demersului de adaptare, apreciind că acțiunea reclamantei este inadmisibilă, întrucât nu urmărește finalitatea Legii nr. 77/2016, respectiv neîntemeiată, întrucât nu se poate reține ca fiind îndeplinită cerința impreviziunii.

14. Judecătoria Târgu Mureș, prin Sentința nr. 1.954 din 10 mai 2021, a admis excepția inadmisibilității și a respins acțiunea ca inadmisibilă, argumentând, în esență, faptul că finalitatea Legii nr. 77/2016 are în vedere doar darea în plată, în timp ce posibilitatea adaptării, deși reglementată de lege, nu beneficiază de o procedură concretă în temeiul acesteia, putând fi obținută fie ca urmare a negocierii dintre părți, fie pe calea dreptului comun. Hotărârea a fost pronunțată cu apel în 7 zile de la comunicare.

15. Reclamanta a declarat apel împotriva Sentinței nr. 1.954 din 10 mai 2021, solicitând anularea sentinței și trimiterea cauzei spre rejudecare primei instanțe, în contextul în care soluția adaptării este expres prevăzută de Legea nr. 77/2016, respectiv această solicitare, deși trebuia antamată pe fond, nu a fost soluționată expres de către judecătoria.

16. Prin Decizia nr. 881/A/2021 de la 2 noiembrie 2021, Tribunalul Specializat Mureș a admis apelul, a anulat în tot hotărârea atacată, a respins excepția inadmisibilității cererii de chemare în judecată și a dispus trimiterea cauzei la Judecătoria Târgu Mureș în vederea rejudecării pe fond a acesteia, dând eficiență Deciziei nr. 431/2021 a Curții Constituționale, respectiv paragrafele 67—81.

17. În rejudecare, prin Sentința civilă nr. 662/2022 din 21 februarie 2022, pronunțată în Dosarul nr. 10.049/320/2020*, calea de atac menționată fiind apelul în 7 zile de la comunicare, Judecătoria Târgu Mureș a admis cererea de chemare în judecată, astfel cum a fost precizată, și a dispus adaptarea contractului de credit pentru nevoi personale garantat cu ipotecă pentru persoane fizice din 30 iulie 2007 în sensul că, începând cu data comunicării notificării către pârâtă (28 mai 2020) și până la încetarea contractului de credit:

— reclamantii vor suporta costurile generate de cursul de schimb valutar, aplicabil în vederea cumpărării monedei creditului (RON/CHF), numai până în momentul în care între cursul de schimb publicat de Banca Națională a României la data încheierii contractului de credit și cursul publicat de Banca Națională a României pe parcursul derulării contractului există o diferență de +52,6%;

— pârâta va suporta costurile generate de cursul de schimb valutar, aplicabil în vederea cumpărării monedei creditului (RON/CHF), din momentul în care între cursul de schimb

publicat de Banca Națională a României la data încheierii contractului de credit și cursul publicat de Banca Națională a României pe parcursul derulării contractului există o diferență mai mare de +52,6%.

18. Prin aceeași hotărâre, pârâta a fost obligată să restituie reclamanților sumele de bani ce depășesc costurile generate de cursul de schimb valutar aplicabil în vederea cumpărării monedei creditului (RON/CHF), care trebuie suportate de reclamantă în urma constatării incidenței impreviziunii și care au fost percepute începând cu data comunicării notificării (28 mai 2020), și dobânda legală penalizatoare asupra sumelor de bani ce depășesc costurile generate de cursul de schimb valutar aplicabil în vederea cumpărării monedei creditului (RON/CHF), care trebuie suportate de reclamantă în urma constatării incidenței impreviziunii și care au fost percepute începând cu data comunicării notificării (28 mai 2020), de la data primirii acestor sume până la restituirea lor efectivă.

19. Împotriva acestei sentințe, pârâta a declarat apel; la termenul de judecată din 29 noiembrie 2022, Tribunalul Specializat Mureș a invocat, din oficiu, excepția tardivității depunerii apelului; astfel, termenul de apel precizat în cuprinsul sentinței atacate a fost cel de 7 zile de la data comunicării sentinței, în conformitate cu dispozițiile art. 9 din Legea nr. 77/2016, sentința a fost comunicată apelantei la 18 martie 2022, iar pârâta B a declarat apel la 4 aprilie 2022 prin e-mail.

20. Prin Încheierea de ședință din 14 decembrie 2022, Tribunalul Specializat Mureș a repus cauza pe rol pentru a pune în discuția părților necesitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept cu privire la modalitatea de interpretare a dispozițiilor art. 9 din Legea nr. 77/2016, pârâta depunând note scrise prin care a solicitat declanșarea acestui mecanism de unificare a practicii.

21. La termenul din 15 februarie 2023, Tribunalul Specializat Mureș a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în baza art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la chestiunea de drept ce face obiectul prezentei sesizări și suspendarea judecării cauzei.

IV. Motivele de admisibilitate reținute de titularul sesizării

22. Potrivit dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă: „Dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată”.

23. Instanța de sesizare a apreciat că sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate prevăzute de articolul anterior menționat.

24. Astfel, instanța care a dispus sesizarea este investită cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, având în vedere, pe de-o parte, obiectul prezentului litigiu: „acțiune de reechilibrare a prestațiilor contractuale întemeiată pe dispozițiile Legii nr. 77/2016”, iar, pe de altă parte, faptul că dosarul a fost înregistrat în primă instanță la 16 septembrie 2020 (în primul ciclu procesual), astfel încât devin incidente prevederile art. 483 alin. (2) din Codul de procedură civilă, potrivit cărora: „nu sunt supuse recursului hotărârile pronunțate în cererile (...) ce decurg din aplicarea Legii nr. 77/2016”.

25. Referitor la relevanța chestiunii de drept pentru soluționarea cauzei pe fond, s-a arătat că interpretarea mecanismelor aplicării procedurii de dare în plată, cu asigurarea

priorității soluției de adaptare în raport cu cea de stingere a creditului prin remiterea bunului imobil în proprietatea creditorului și, în acest scop, interpretarea situației de fapt concrete din fiecare speță prin filtrul criteriului „menținerii utilității sociale a contractului” reprezintă o chestiune esențială.

26. Totodată, eventuala tardivitate a căii de atac promovate prin raportare la art. 8 și 9 din Legea nr. 77/2016 sau la dreptul comun — art. 468 alin. (1) din Codul de procedură civilă influențează, implicit, soluția asupra fondului cauzei.

27. În concret, particularitatea ce a generat oportunitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție decurgând din litigiul în discuție este aceea că debitorul a formulat notificarea de plată, solicitând reechilibrarea prestațiilor decurgând din contractul de credit prin adaptarea acestuia, și nu darea în plată a imobilului ipotecat pentru garantarea împrumutului acordat.

28. Or, tocmai această chestiune ridică problema stabilirii domeniului de aplicare a Legii nr. 77/2016, în raport cu cele două subcategorii de mecanisme pe care aceasta le reglementează. După cum rezultă din deciziile instanței de contencios constituțional, parametrii de aplicare a legii privind darea în plată au fost extinși, pe cale de interpretare, dispozițiilor art. 4 alin. (4) din lege, prin aceea că echilibrarea și adaptarea contractului sunt prioritare, astfel că încetarea contractului urmează a fi dispusă numai atunci când continuarea sa este vădit imposibilă.

29. Consecința acestei interpretări a fost aceea că procedura reglementată de prevederile legii dării în plată a fost considerată admisibilă atât pentru demersuri de reechilibrare, cât și pentru cele privind darea în plată.

30. Elementul particular al prezentului litigiu l-a reprezentat formularea căii de atac îndreptate împotriva hotărârii primei instanțe investite (cu reechilibrarea prestațiilor contractului), prin raportare la dispozițiile generale prevăzute de art. 468 alin. (1) din Codul de procedură civilă, iar nu la cele ale art. 9 din actul normativ special, Legea nr. 77/2016, argumentul expus fiind acela că art. 9 din Legea nr. 77/2016 se referă exclusiv la cererile având ca obiect darea în plată a imobilului ipotecat, nu și la cererile având ca obiect reechilibrarea prestațiilor părților ca urmare a intervenirii impreviziunii.

31. Prin urmare, utilizarea mecanismului sesizării în vederea dezlegării unor chestiuni de drept apare ca fiind cel mai potrivit pentru clarificarea modului de interpretare a noțiunilor specifice legii dării în plată, acesta fiind expresia exercitării atribuției constituționale a instanței supreme, constând în interpretarea și aplicarea uniformă a legii de către celelalte instanțe judecătorești, astfel cum este prevăzut de prevederile art. 20 alin. (2) din Legea nr. 304/2022 privind organizarea judiciară.

32. Instanța de sesizare a identificat hotărâri judecătorești divergente cu privire la termenul aplicabil în cazul promovării căilor de atac împotriva unor hotărâri având acest obiect. Astfel, unele instanțe au arătat că termenul pentru formularea și declararea căii de atac a apelului este cel de 7 zile de la comunicarea hotărârii atacate, în conformitate cu dispozițiile legii speciale, respectiv art. 9 din Legea nr. 77/2016, în timp ce altele au considerat apelurile formulate cu depășirea acestuia ca fiind declarate în termen, evident, cu respectarea termenului de 30 de zile prevăzut de reglementarea generală, anume art. 468 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în considerarea faptului că dispozițiile art. 8 și 9 din Legea nr. 77/2016 se referă strict la litigiile având ca obiect darea în plată.

33. Chestiunea de drept este nouă, în sensul că asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectului unui recurs în interesul legii în curs de soluționare. Deși dispozițiile Legii nr. 77/2016 sunt în vigoare din 2016, conținutul prevederilor care sunt de interes pentru prezentul litigiu a făcut obiectul modificărilor în 2020 și a fost supus controlului Curții Constituționale ulterior, în 2021, moment la care s-a pus problema existenței și necesității antamării cu

prioritate a variantei de adaptare a contractelor de credit prin reechilibrare a prestațiilor înaintea abordării unei soluții tranșante de dare în plată și strâns legat de acest mecanism s-a creat conceptul de „utilitate socială a contractului”, ca reper în delimitarea celor două tipuri de soluții.

V. Punctul de vedere al instanței de trimitere

34. Legea nr. 77/2016, astfel cum a fost interpretată prin deciziile Curții Constituționale, reglementează atât soluția de încetare a contractului de credit prin darea în plată a imobilului ipotecat, cât și adaptarea contractului de credit, indiferent de existența sau nu a unei cereri distincte din partea debitorului.

35. În sprijinul acestei opinii sunt considerentele Deciziei nr. 432/2021 a Curții Constituționale care, la paragraful nr. 50, a statuat că „(...) cererea formulată în temeiul art. 8 alin. (1) din lege are ca obiect pronunțarea unei hotărâri prin care să se constate stingerea obligațiilor născute din contractul de credit ipotecar și să se transmită dreptul de proprietate către creditor, ceea ce înseamnă că legiuitorul a indicat finalitatea extremă ce poate rezulta din constatarea impreviziunii. Cu alte cuvinte, interpretând în mod coroborat art. 4 alin. (4) teza a doua și art. 8 alin. (1) din Legea nr. 77/2016, Curtea reține că dispunerea soluției de încetare a contractului de credit, ca efect al impreviziunii, implică în mod inductiv imposibilitatea adaptării sale. Or, cum judecătorul are obligația legală de a da prioritate soluției de continuare a contractului, iar adaptarea reprezintă o astfel de soluție, rezultă că cererea întemeiată pe art. 8 alin. (1) din lege urmărește încetarea contractului, dar numai ca o soluție de ultimă instanță. Astfel, această cerere, indiferent de existența sau nu a unei cereri distinct formalizate de adaptare a contractului, vizează, în mod implicit, mai întâi adaptarea, iar, în măsura în care această soluție nu este posibilă, încetarea contractului”.

36. Instanța de contencios a ridicat la rang de principiu soluția adaptării cu prioritate a contractului de credit, acceptând că încetarea sa intervine numai în situația imposibilității vădite a continuării acestuia.

37. Prin urmare, în aceste condiții, soluția care urmează a fi dată în cauză depinde de conținutul noțiunilor specifice, autonome, utilizate de Curtea Constituțională, asupra cărora numai Înalta Curte de Casație și Justiție este competentă să se pronunțe.

38. În acest sens s-a arătat că, dacă se va aprecia că noțiunea de adaptare a contractului reprezintă o operațiune care nu a fost avută în vedere de legiuitor în contextul legiferării art. 8 alin. (1) din Legea nr. 77/2016 și, implicit, a art. 9 din același act normativ, ci o creație a practicii judiciare constituționale, termenul de apel se impune a fi cel prevăzut de art. 468 din Codul de procedură civilă.

39. În schimb, dacă se consideră că adaptarea contractului de credit este o operațiune implicită, prioritară, independentă, dar care se grefează pe prevederile aceluiași art. 8 din Legea nr. 77/2016 și care poate conduce la inutilitatea analizării oportunității stingerii raportului juridic contractual prin dare în plată, termenul de apel se impune a fi cel de 7 zile, reglementat de legea specială, respectiv art. 9 din Legea nr. 77/2016.

VI. Punctul de vedere al părților

40. Reclamantii au susținut că termenul de declarare a căii de atac este de 7 zile sau, eventual, 15 zile, în cazul în care se formulează contestație de către bancă, dar nu există un termen de 30 de zile, practica fiind unitară în acest sens.

41. Pârâta a arătat că, prin raportare la obiectul cererii de chemare în judecată, care vizează exclusiv adaptarea convenției de credit în sensul echilibrării prestațiilor ce excedează celor care pot fi solicitate în temeiul unei cereri întemeiate pe dispozițiile art. 8 din Legea nr. 77/2016, este incident termenul general de 30 de zile prevăzut de art. 468 din Codul de procedură civilă.

VII. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

42. La solicitarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, instanțele naționale au comunicat hotărâri judecătorești și puncte de vedere ale judecătorilor asupra chestiunii de drept supuse dezlegării.

43. Într-o primă orientare s-a arătat că termenul de apel aplicabil cererilor de apel care vizează acțiunile debitorilor având ca obiect (unic capăt de cerere) adaptarea contractului/reechilibrarea prestațiilor izvorâte din contractele de credit este termenul de 7 zile prevăzut de actul normativ special, având în vedere că acțiunile de acest tip sunt întemeiate pe prevederile speciale ale Legii nr. 77/2016, aplicate în conformitate cu statuările Curții Constituționale prin Decizia nr. 623/2016.

44. În motivarea acestui punct de vedere au fost invocate și considerentele paragrafului 50 din Decizia Curții Constituționale nr. 432/2021, conform căreia „cererea formulată în temeiul art. 8 alin. (1) din lege are ca obiect pronunțarea unei hotărâri prin care să se constate stingerea obligațiilor născute din contractul de credit ipotecar și să se transmită dreptul de proprietate către creditor, ceea ce înseamnă că legiuitorul a indicat finalitatea extremă ce poate rezulta din constatarea imprevizunii. Cu alte cuvinte, interpretând în mod coroborat art. 4 alin. (4) teza a doua și art. 8 alin. (1) din Legea nr. 77/2016, Curtea reține că dispunerea soluției de încetare a contractului de credit, ca efect al imprevizunii, implică în mod inductiv imposibilitatea adaptării sale. Or, cum judecătorul are obligația legală de a da prioritate soluției de continuare a contractului, iar adaptarea reprezintă o astfel de soluție, rezultă că cererea întemeiată pe art. 8 alin. (1) din lege urmărește încetarea contractului, dar numai ca o soluție de ultimă instanță. Astfel, această cerere, indiferent de existența sau inexistența unei cereri distinct formalizate de adaptare a contractului, vizează, în mod implicit, mai întâi adaptarea, iar, în măsura în care această soluție nu este posibilă, încetarea contractului”.

45. Așadar, rezultă că o cerere întemeiată pe art. 8 alin. (1) din Legea nr. 77/2016 vizează, expres sau implicit, o solicitare de adaptare a contractului de credit, fiind, prin urmare, incidente dispozițiile art. 9 din Legea nr. 77/2016, conform cărora hotărârea pronunțată, potrivit prevederilor art. 8, poate fi atacată cu apel, în termen de 7 zile de la comunicare.

46. Au fost identificate, potrivit acestei orientări:

— Sentința civilă nr. 181/2023 din 10 februarie 2023, pronunțată de Judecătoria Alba Iulia în Dosarul nr. 7.485/176/2022, Sentința civilă nr. 5.073/2022 de la 27 septembrie 2022, pronunțată în Dosarul nr. 4.229/1.748/2022, și Sentința nr. 6.510/2022 de la 7 noiembrie 2022, pronunțată în Dosarul nr. 765/1.748/2022, ale Judecătoriei Cornetu, Sentința civilă nr. 826/2023 de la 2 februarie 2023 a Judecătoriei Craiova, definitivă prin Decizia nr. 379/2023 de la 31 mai 2023 a Tribunalului Dolj — Secția a II-a civilă, pronunțate în Dosarul nr. 24.367/215/2021, Sentința civilă nr. 991/2023 din 8 februarie 2023 a Judecătoriei Craiova, definitivă prin Decizia nr. 421 din 7 iunie 2023 a Tribunalului Dolj — Secția a II-a civilă, pronunțată în Dosarul nr. 1.706/215/2022, Sentința civilă nr. 295/2023 de la 6 martie 2023 a Judecătoriei Pașcani, pronunțată în dosarul nr. 2.807/866/2022, Decizia nr. 148/civ de la 5 aprilie 2023 a Tribunalului Iași — Secția a II-a civilă și de contencios administrativ și fiscal și Sentința civilă nr. 1.439 din 5 octombrie 2020, pronunțată de Judecătoria Mizil în Dosarul nr. 2.331/259/2020.

47. În sensul acestei prime orientări s-au exprimat punctele de vedere teoretice depuse de Tribunalul Hunedoara, Tribunalul Alba, Tribunalul Brașov — Secția a II-a civilă, Tribunalul Covasna, Judecătoria Brașov, Curtea de Apel București — Secția a V-a civilă și Secția a VI-a civilă, Tribunalul București, Tribunalul Giurgiu, Judecătoria Bolintin-Vale, Tribunalul Ilfov (existând și opinie contrară), Tribunalul Teleorman, Judecătoria Alexandria, Judecătoria Turnu Măgurele, Judecătoria Videle,

Judecătoria Zimnicea, Curtea de Apel Cluj — Secția a II-a civilă (dacă temeiul juridic al acțiunii îl reprezintă dispozițiile Legii nr. 77/2016), Tribunalul Bistrița-Năsăud — Secția a II-a civilă, Curtea de Apel Constanța — Secția a II-a civilă, de insolvență și litigii cu profesioniști și societăți, Tribunalul Galați și instanțele din circumscripție (dacă se consideră că adaptarea contractului de credit reprezintă o operațiune implicită, prioritară, independentă, dar care se grefează pe prevederile aceluiași art. 8 din Legea nr. 77/2016 și care poate conduce la inutilitatea analizării oportunității stingerii raportului juridic contractual prin dare în plată), Curtea de Apel Iași, Tribunalul Vaslui, Curtea de Apel Oradea și al instanțelor din circumscripția acesteia, Judecătoria Câmpina, Curtea de Apel Târgu Mureș — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și instanțele din raza de competență teritorială și Curtea de apel Timișoara — Secția de insolvență, societăți, concurență neloială și litigii.

48. Într-o a doua orientare s-a arătat că termenul de apel aplicabil cererilor care vizează acțiunile debitorilor având ca obiect (unic capăt de cerere) adaptarea contractului/reechilibrarea prestațiilor izvorâte din contractele de credit este termenul general de 30 de zile, art. 9 din Legea nr. 77/2016 reglementând calea de atac privind hotărârea prin care se constată stingerea obligațiilor născute din contractul de credit ipotecar și transmiterea dreptului de proprietate către creditor, iar nu și situația în care se solicită adaptarea contractului, în sensul restabilirii echilibrului contractual.

49. Soluția adaptării contractului reprezintă o creație jurisprudențială a Curții Constituționale, și nu o soluție prevăzută în mod expres în cuprinsul art. 8 din Legea nr. 77/2016.

50. În sensul acestei orientări au fost identificate:

— Sentința civilă nr. 560/2021 de la 23 aprilie 2021, pronunțată în Dosarul nr. 1.208/337/2020 de Judecătoria Zalău, definitivă prin Decizia civilă nr. 1.032 din 21 decembrie 2021 a Tribunalului Sălaj, Sentința civilă nr. 7.952/2022 din 24 iunie 2022 a Judecătoriei Constanța, definitivă prin Decizia civilă nr. 283 din 8 martie 2023 a Tribunalului Constanța, pronunțate în Dosarul nr. 32.354/212/2021, Sentința civilă din 9 martie 2022 a Judecătoriei Tulcea, Sentința civilă nr. 3.003 — litigii cu profesioniști din 4 aprilie 2018 în Dosarul nr. 4.420/231/2017, pronunțată de Judecătoria Focșani, definitivă prin Decizia nr. 158/2021 din 9 iunie 2021 a Curții de Apel Galați — Secția a II-a civilă și Sentința nr. 8.809 — litigii cu profesioniști din 6 decembrie 2021, în Dosarul nr. 10.145/231/2020, pronunțată de Judecătoria Focșani, definitivă prin Decizia nr. 158/2021 din 9 iunie 2021 a Curții de apel Galați — Secția a II-a civilă, Decizia nr. 802/2020 de la 4 iunie 2020 a Tribunalului Iași — Secția I civilă, pronunțată în Dosarul nr. 24.519/245/2017*, Sentința civilă nr. 12.237/2021 de la 18 noiembrie 2021 a Judecătoriei Iași, pronunțată în Dosarul nr. 31.537/245/2020, Sentința civilă nr. 1.185 din 14 octombrie 2022, pronunțată de Judecătoria Mizil în Dosarul nr. 2.331/259/2020* (în rejudecare).

51. Punctele de vedere teoretice înaintate de Tribunalul Ialomița, Tribunalul Ilfov (existând și opinie contrară), Judecătoria Roșiori de Vede, Curtea de Apel Cluj — Secția a II-a civilă (dacă temeiul juridic al acțiunii îl reprezintă dispozițiile dreptului comun privind impreviziunea), Tribunalul Constanța — Secția a II-a civilă, Curtea de Apel Craiova — Secția a II-a civilă, Tribunalul Gorj, Judecătoria Băilești, Tribunalul Galați și instanțele din circumscripție, Judecătoria Răducăneni, Judecătoria Pașcani și Judecătoria Vălenii de Munte s-au exprimat în favoarea acestei orientări.

52. Curțile de apel Bacău și Pitești nu au înaintat nicio hotărâre judecătorească și nu au formulat niciun punct de vedere cu privire la problema de drept ce face obiectul prezentei sesizări.

53. Ministerul Public a arătat că, la nivelul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil, nu se verifică, în prezent, practică judiciară, în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii.

VIII. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție și a Curții Constituționale

54. Nu a fost identificată practică cu privire la problema de drept ce face obiectul prezentei sesizări la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție.

55. Prezintă relevanță următoarele decizii:

— Decizia nr. 431/2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1027 din 27 octombrie 2021;

— Decizia nr. 432/2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 905 din 21 septembrie 2021, paragrafele 47, 50, 51, 55 și 56, conform cărora s-a reținut că:

„Așadar, de principiu, o cauză întemeiată pe dispozițiile Legii nr. 77/2016 poate parcurge 4 faze (2 extrajudiciare și 2 judiciare), iar în cadrul acestei proceduri se interpune art. 4 alin. (4) din lege, care stabilește că «Echilibrarea și continuarea contractului de credit sunt prioritare. Încetarea contractului de credit va putea fi dispusă doar în cazul imposibilității vădite a continuării sale». Rezultă că întreaga procedură reglementată de Legea nr. 77/2016 include ideea de adaptare a contractului, astfel că fiecare fază a acestei proceduri implică aplicarea cu prioritate a soluției de adaptare a contractului în raport cu cea de încetare a acestuia. (...)

Prin urmare, Curtea reține că cererea formulată în temeiul art. 8 alin. (1) din lege are ca obiect pronunțarea unei hotărâri prin care să se constate stingerea obligațiilor născute din contractul de credit ipotecar și să se transmită dreptul de proprietate către creditor, ceea ce înseamnă că legiuitorul a indicat finalitatea extremă ce poate rezulta din constatarea impreviziunii. Cu alte cuvinte, interpretând în mod coroborat art. 4 alin. (4) teza a doua și art. 8 alin. (1) din Legea nr. 77/2016, Curtea reține că dispunerea soluției de încetare a contractului de credit, ca efect al impreviziunii, implică în mod inductiv imposibilitatea adaptării sale. Or, cum judecătorul are obligația legală de a da prioritate soluției de continuare a contractului, iar adaptarea reprezintă o astfel de soluție, rezultă că cererea întemeiată pe art. 8 alin. (1) din lege urmărește încetarea contractului, dar numai ca o soluție de ultimă instanță. Astfel, această cerere, indiferent de existența sau nu a unei cereri distinct formalizate de adaptare a contractului, vizează, în mod implicit, mai întâi adaptarea, iar, în măsura în care această soluție nu este posibilă, încetarea contractului.

Curtea mai reține că, întrucât părâtul are, în legătură cu cererea reclamantului, pretenții derivând din același raport juridic sau strâns legate de aceasta, rezultă că atât debitorul, pe cale reconvențională în cadrul contestației, cât și creditorul, în cadrul acțiunii în stingerea creanței, pot formula cereri de adaptare a contractului de credit. Posibilitatea formulării unor astfel de cereri reconvenționale trebuie recunoscută în fiecare fază procesuală în parte tocmai pentru că, pe de o parte, evită multiplicarea corespunzătoare a cererilor formulate de debitor și creditor, astfel că partea nu mai trebuie să formuleze o nouă cerere de adaptare a contractului prin mijlocirea dreptului comun, iar, pe de altă parte, asigură egalitatea juridică între cele două părți. Prin urmare, ca o exigență a dreptului la un proces echitabil, prin aplicarea art. 4 alin. (4) din lege, cererea de adaptare a contractului poate fi formulată atât în contestație, cât și în acțiunea în stingerea obligației. (...)

Având în vedere cele expuse, Curtea constată că art. 4 alin. (4) din Legea nr. 77/2016 nu încalcă cerințele de calitate a legii prevăzute de art. 1 alin. (5) din Constituție, întrucât stabilește în mod clar că soluția adaptării contractului este prioritară încetării acestuia prin darea în plată a imobilului ipotecat, iar pentru a dispune una dintre cele două soluții, oferă

instanței judecătorești un criteriu rațional, și anume aprecierea posibilității continuării executării contractului de credit prin raportare strict la prestațiile la care părțile s-au obligat. Totodată, textul criticat nu încalcă art. 21 alin. (3) din Constituție pentru că atât debitorul, cât și creditorul în faze procesuale distincte pot formula cereri de adaptare a contractului. Prin urmare, art. 4 alin. (4) din Legea nr. 77/2016 nu încalcă art. 1 alin. (5) și art. 21 alin. (3) din Constituție.”

— Decizia nr. 466/2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 390 din 8 mai 2023.

IX. Raportul asupra chestiunii de drept

56. Prin raportul întocmit, conform art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă, s-a apreciat că nu sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile de dezlegare a unor chestiuni de drept, astfel încât se impune respingerea ca inadmisibilă a sesizării.

X. Înalta Curte de Casație și Justiție

57. Cu titlu prealabil analizei fondului problemei de drept supuse dezbaterii, se impune verificarea împrejurării dacă sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept este aptă să asigure îndeplinirea funcției pentru care a fost concepută, respectiv aceea de a pronunța o decizie interpretativă de principiu, în scopul de a preîntâmpina apariția unei practici neunitare la nivel național (control *a priori*). Această finalitate semnifică evaluarea tuturor elementelor sesizării, ceea ce impune atât verificarea circumstanțelor care au generat-o, cât și a condițiilor care permit declanșarea mecanismului de interpretare.

58. Potrivit dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, „Dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată”, iar în conformitate cu prevederile art. 520 alin. (1) din același act normativ, „Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție se face de către completul de judecată după dezbateri contradictorii, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art. 519, prin încheiere care nu este supusă niciunei căi de atac. Dacă prin încheiere se dispune sesizarea, aceasta va cuprinde motivele care susțin admisibilitatea sesizării potrivit dispozițiilor art. 519, punctul de vedere al completului de judecată și al părților”.

59. Așadar, evaluarea sesizării presupune verificarea îndeplinirii cumulative a tuturor condițiilor pretinse pentru declanșarea procedurii hotărârii prealabile, cerințe extrase din normele legale citate, care pot fi enunțate astfel:

— existența unei cauze aflate în curs de judecată, în ultimă instanță;

— cauza care face obiectul judecății să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al unui tribunal investit să soluționeze pricina;

— soluționarea pe fond a cauzei să depindă de lămurirea chestiunii de drept ce face obiectul sesizării;

— chestiunea de drept identificată, a cărei lămurire se solicită, să prezinte caracter de noutate;

— Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat asupra respectivei chestiuni de drept, iar aceasta să nu facă nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

60. Examinarea condițiilor în care poate fi declanșat acest mecanism de unificare a practicii judiciare pune în evidență

faptul că, în cazul concret al prezentei sesizări, nu sunt îndeplinite cumulativ cerințele legale pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile.

61. Evaluând elementele sesizării, pentru a stabili dacă se verifică îndeplinirea cumulativă a tuturor condițiilor care permit declanșarea mecanismului de unificare a practicii judiciare, se constată că doar patru dintre cele cinci cerințe anterior enunțate sunt întrunite.

62. Astfel, sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate legate de titularul sesizării și de stadiul soluționării pricinii în care sesizarea a fost promovată, cea referitoare la relația de dependență dintre chestiunea de drept ce se cere a fi lămurită și rezolvarea pe fond a litigiului, precum și cea referitoare la nestatuarea anterioară de către instanța supremă în cadrul unui mecanism de unificare a practicii asupra chestiunii de drept ce face obiectul sesizării.

63. Tribunalul Specializat Mureș a fost investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, având în vedere, pe de o parte, obiectul prezentului litigiu: „acțiune de reechilibrare a prestațiilor contractuale întemeiată pe dispozițiile Legii nr. 77/2016”, iar, pe de altă parte, faptul că dosarul a fost înregistrat în primă instanță la 16 septembrie 2020 (în primul ciclu procesual), astfel încât devin incidente prevederile art. 483 alin. (2) din Codul de procedură civilă, potrivit căror: „nu sunt supuse recursului hotărârile pronunțate în cererile (...) ce decurg din aplicarea Legii nr. 77/2016”. Drept urmare, potrivit dispozițiilor art. 634 alin. (1) pct. 4 din Codul de procedură civilă, tribunalul judecă în ultimă instanță.

64. Se constată, de asemenea, că este îndeplinită și condiția de admisibilitate referitoare la caracterul esențial al chestiunii de drept pentru soluționarea pe fond a cauzei, atât timp cât calea de atac îndreptată împotriva hotărârii primei instanțe investite cu reechilibrarea prestațiilor contractului s-a făcut prin raportare la dispozițiile generale prevăzute de art. 468 alin. (1) din Codul de procedură civilă, iar nu la cele ale art. 9 din actul normativ special, Legea nr. 77/2016, argumentul expus fiind acela că art. 9 din Legea nr. 77/2016 se referă exclusiv la cererile având ca obiect darea în plată a imobilului ipotecat, nu și la cele având ca obiect reechilibrarea prestațiilor părților ca urmare a intervenirii impreviziunii.

65. De asemenea, problema de drept nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare și nici nu s-a statuat anterior asupra problemei de drept printr-o hotărâre obligatorie pentru instanțe.

66. Noutatea chestiunii de drept, cerință de admisibilitate distinctă, nu este însă îndeplinită, nefiind posibilă, prin urmare, declanșarea mecanismului de unificare reprezentat de sesizarea instanței supreme în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.

67. Analiza conținutului art. 519 din Codul de procedură civilă relevă că noutatea chestiunii de drept ce face obiectul întrebării preliminare reprezintă o condiție distinctă de aceea a nepronunțării anterioare a Înaltei Curți de Casație și Justiție asupra respectivei chestiuni de drept ori de cea a inexistenței unui recurs în interesul legii aflat în curs de soluționare cu privire la acea problemă de drept.

68. În absența unei definiții legale a noțiunii de „noutate”, verificarea acestei condiții ține de exercitarea dreptului de apreciere al completului investit cu soluționarea sesizării, astfel cum instanța supremă a hotărât în mod constant în jurisprudența sa, relevante în acest sens fiind Decizia nr. 1 din 17 februarie 2014, Decizia nr. 3 din 14 aprilie 2014, Decizia nr. 6 din 23 iunie 2014, Decizia nr. 13 din 8 iunie 2015 și Decizia nr. 14 din 8 iunie 2015.

69. De altfel, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a decis în jurisprudența sa anterioară (Decizia nr. 4 din 14 aprilie 2014,

pronunțată în Dosarul nr. 2/1/2014/HP, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 437 din 16 iunie 2014; Decizia nr. 13 din 8 iunie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 1.184/1/2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 518 din 13 iulie 2015; Decizia nr. 41 din 21 noiembrie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 2.253/1/2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 115 din 10 februarie 2017) că este îndeplinită cerința noutății atunci când chestiunea de drept își are izvorul în reglementări recente intrate în vigoare, iar instanțele nu i-au dat încă o anumită interpretare și aplicare la nivel jurisprudențial ori dacă se impun anumite clarificări, într-un context legislativ nou sau modificat față de unul anterior, de natură să impună reevaluarea sau reinterpretarea normei de drept analizate.

70. Caracterul de noutate se pierde însă pe măsură ce chestiunea de drept a primit o dezlegare din partea instanțelor, în urma unei interpretări date, opiniile jurisprudențiale diferite neputând constitui temei declanșator al mecanismului pronunțării unei hotărâri prealabile. În situația în care există un număr semnificativ de hotărâri judecătorești care să fi soluționate, uneori chiar diferit, o problemă de drept, mecanismul legal de unificare a practicii judiciare este cel cu funcție de reglare — recursul în interesul legii, iar nu hotărârea prealabilă.

71. Prin urmare, conturarea unei practici în legătură cu chestiunea de drept ce face obiectul sesizării determină concluzia că nu mai poate fi sesizată instanța supremă pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile, într-o asemenea ipoteză scopul preîntâmpinării practicii neunitare nemaiputând fi atins, chestiunea de drept nemaifiind, așadar, nouă, ci, dimpotrivă, aceasta și-a găsit rezolvarea în jurisprudența instanțelor naționale, care, investite cu soluționarea acestui tip de cauze, au pronunțat hotărâri judecătorești în care au menționat că apelul poate fi exercitat, fie în termen de 7 zile, conform primei orientări, fie în termen de 30 de zile, potrivit celei de-a doua orientări, după cum precizează, de altfel, chiar titularul sesizării, însă, cu toate acestea, consideră că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate pentru declanșarea acestui mecanism de unificare a jurisprudenței.

72. În egală măsură, punctele de vedere exprimate de instanțele de judecată în legătură cu această chestiune sunt, în proporții echilibrate, divergente și, în mod evident, se vor regăsi în pronunțarea unor hotărâri judecătorești în sensul ambelor orientări jurisprudențiale.

73. Reamintind premisele stabilirii elementului de noutate a chestiunii de drept a cărei interpretare se solicită, constând în asigurarea funcției mecanismului hotărârii prealabile de prevenire a practicii judiciare neunitare, precum și evitarea paralelismului și suprapunerii cu mecanismul recursului în interesul legii, devine evident că procedura pronunțării unei hotărâri prealabile nu este chemată să dea o soluție unei practici divergente deja existente, consecința, într-o atare situație, fiind aceea a inadmisibilității sesizării.

74. A considera altfel înseamnă a îngădui ca, în cadrul procedurii de unificare a jurisprudenței prin pronunțarea unei hotărâri prealabile, Înalta Curte de Casație și Justiție să nu se afle în situația de a se pronunța asupra unei probleme de drept în legătură cu care practica judiciară este inexistentă sau doar incipientă, deci în legătură cu o problemă de drept cu adevărat nouă, ci de a confirma sau, după caz, infirma anumite interpretări jurisprudențiale deja existente și, mai mult, consolidate prin pronunțarea unui număr semnificativ de hotărâri judecătorești. Or, prin aceasta s-ar ajunge la nesocotirea dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, în partea lor privitoare la rațiunea și condițiile pronunțării unei hotărâri prealabile, atribuindu-i-se acestei proceduri o funcție specifică unui alt mecanism de unificare a jurisprudenței, respectiv recursului în interesul legii.

75. Prezintă relevanță, în sensul acestor concluzii, jurisprudența constantă a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, cu titlu exemplificativ: Decizia nr. 47 din 22 iunie 2020, Pronunțată în Dosarul nr. 837/1/2020 și publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 915 din 8 octombrie 2020, Decizia nr. 49 din 22 iunie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 3.163/1/2019 și publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 629 din 17 iulie 2020, Decizia nr. 30 din 17 mai 2021, pronunțată în Dosarul nr. 497/1/2021 și publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 925 din 28 septembrie 2021, Decizia nr. 76 din 15 noiembrie 2021, pronunțată în Dosarul nr. 2.295/1/2021 și publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1213 din 21 decembrie 2021, Decizia nr. 10 din 21 februarie 2022, pronunțată în Dosarul nr. 2.878/1/2021 și publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 257 din 16 martie 2022, Decizia nr. 69 din 31 octombrie 2022, pronunțată în Dosarul nr. 1.071/1/2022 și publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 21 din 9 ianuarie 2023, Decizia nr. 6 din 30 ianuarie 2023, pronunțată în Dosarul nr. 2.350/1/2022 și publicată în Monitorul Oficial al României,

Partea I, nr. 186 din 6 martie 2023, și Decizia nr. 26 din 27 martie 2023, pronunțată în Dosarul nr. 207/1/2023 și publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 385 din 5 mai 2023.

76. Întrucât cele două mecanisme de unificare a jurisprudenței sunt distincte juridic, fiecare fiindu-i caracteristice anumite condiții de admisibilitate și un rol procesual propriu, iar hotărârile judecătorești atașate, precum și punctele de vedere exprimate de curțile de apel evidențiază existența unei orientări jurisprudențiale neunitare, concretizată într-un număr important de hotărâri judecătorești, concluzia care se impune este aceea că nu este îndeplinită, în sensul prevederilor art. 519 din Codul de procedură civilă, cerința privind noutatea problemei de drept care face obiectul sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție.

77. Împrejurarea că, în această materie, instanțele de judecată pronunță soluții diferite și există jurisprudența neunitară conform hotărârilor anexate nu justifică sesizarea pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile ci, eventual, declanșarea unui alt mecanism de unificare a jurisprudenței, cel referitor la recursul în interesul legii.

Pentru aceste motive, în temeiul art. 521 cu referire la art. 519 din Codul de procedură civilă,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Respinge ca inadmisibilă sesizarea formulată de Tribunalul Specializat Mureș, în Dosarul nr. 10.049/320/2020*, în vederea lămuririi următoarei probleme de drept:

„Modalitatea de interpretare a dispozițiilor art. 8 și 9 din Legea nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite prin raportare la dispozițiile art. 468 alin. (1) din Codul de procedură civilă referitor la termenul de apel aplicabil cererilor de apel care vizează acțiunile debitorilor având ca obiect (unic capăt de cerere) adaptarea contractului/reechilibrarea prestațiilor izvorâte din contractele de credit, respectiv: termenul de 7 zile prevăzut de actul normativ special sau termenul general de 30 de zile”.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 18 septembrie 2023.

VICEPREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

MARIANA CONSTANTINESCU

Magistrat-asistent,
Ileana Peligrad

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro
Adresa Centrului pentru relații cu publicul este: șos. Panduri nr. 1, bloc P33, sectorul 5, București; 050651.
Tel. 021.401.00.73, 021.401.00.78, e-mail: concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro
Pentru publicări, încărcați actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro>, secțiunea Publicări.

